MeerkatSkool

VRAESTEL 2

Oefentoets · Kwartaal 3–4
Weergawe 1.7 · 21 Oktober 2026

Sosiale Wetenskappe: Geskiedenis · Graad 6

Demokrasie, Burgerskap en Medisyne

Kwartaal 3–4 | 5 vrae | KABV-gerig

TOTAAL 68 PUNTE

NAAM EN VAN _____ KLAS _____ DATUM _____

Instruksies

1. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings. Beantwoord al die vrae.
2. Beantwoord al die vrae op die vraestel self, in die spasies wat voorsien word.
3. Gebruik die BRONNE om die vrae te beantwoord waar die vraag dit vra.
4. Skryf netjies en leesbaar. Werk wat nie gelees kan word nie, kan nie gemerk word nie.
5. Dink mooi en skryf volledige antwoorde.
6. Hierdie vraestel dek die werk van Kwartaal 3 en Kwartaal 4. Vraestel 1 dek die werk van Kwartaal 1 en Kwartaal 2.

Vraag	Onderwerp	Punte	Behaal
1	Demokrasie en burgerskap	20	
2	Medisyne deur die tyd	20	
3	Inheemse genesing in Suid-Afrika	8	
4	Mense wat medisyne verander het	10	
5	Die Grondwet, die Parlement en die Grondwetlike Hof	10	
	Totaal	**68**	
	Persentasie		%

Gratis voorbeeld · druk en deel dit gerus

Hierdie toets is ’n gratis voorbeeld van MeerkatSkool. Druk dit gerus vir jou kind en deel dit met ander ouers en onderwysers. Vra ons oor die volledige boekie met al die toetse en memo’s: meerkatskool.co.za of WhatsApp 066 462 7629. Hierdie voorbeeld mag nie verkoop word nie.

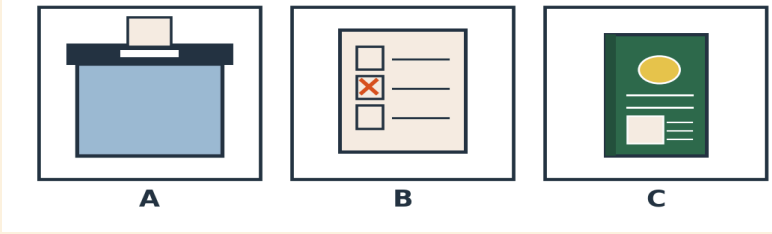
Afdeling A

1 Demokrasie en burgerskap

20 punte

Bestudeer Bron A en beantwoord die vrae wat volg.

BRON A · DIE STEMPROSES

Drie dinge wat 'n mens by 'n stemlokaal sien.

1.1 Skryf by elke letter in Bron A wat dit voorstel. **(3)**

A: _____ B: _____ C: _____

1.2 Waarom het 'n land REËLS en WETTE nodig? Gee TWEE redes. **(2)**

_____

_____

1.3 Wat beteken dit dat 'n stem GEHEIM is, en waarom is dit belangrik? **(2)**

_____

_____

1.4 Skryf langs elke stelling of dit 'n REG of 'n VERANTWOORDELIKHEID is. **(3)**

Stelling	Reg / Verantwoordelikheid
Om te stem sodra jy 18 is	
Om ander se mening te respekteer	
Om beskerm te word teen onbillike behandeling	

1.5 Wat is 'n DEMOKRASIE, en in watter jaar het Suid-Afrika een geword? **(2)**

_____

_____

1.6 Fatima Meer word onthou as 'n leier in die bou van demokrasie in Suid-Afrika. Noem DRIE dinge wat sy gedoen het. **(3)**

1.7 Suid-Afrika het ná 1994 nuwe nasionale simbole gekry. Noem TWEE van hierdie simbole, en verduidelik wat EEN daarvan oor die nuwe Suid-Afrika vertel. **(3)**

1.8 Die Kinderhandves van Suid-Afrika noem die regte van kinders. Noem EEN reg van kinders, en EEN verantwoordelikheid wat daarmee saamgaan. **(2)**

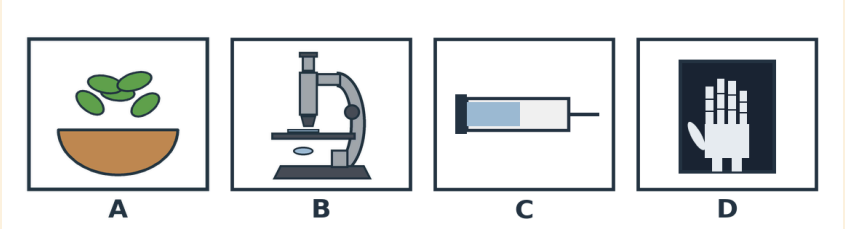
Afdeling B

2 Medisyne deur die tyd

20 punte

Bestudeer Bron B en Bron C en beantwoord die vrae wat volg.

BRON B · VIER DINGE UIT DIE GESKIEDENIS VAN MEDISYNE

Vier voorwerpe wat op verskillende tye in die geneeskunde gebruik is.

2.1 Skryf by elke letter in Bron B wat dit is. **(4)**

A: _____ B: _____

C: _____ D: _____

2.2 Rangskik die letters A tot D van die OUDSTE tot die NUUTSTE. **(2)**

BRON C · DIE ONSIGBARE VYAND

Vir eeue het dokters geglo dat siektes deur slegte lug veroorsaak word. Hulle het reukwaters gedra en vensters toegemaak om die “besmette lug” uit te hou.

Die mikroskoop het dit verander. Toe navorsers klein lewende dinge in water en in wonde begin sien, het ’n nuwe verklaring ontstaan: siektes word deur kieme veroorsaak.

Dit het gelei tot iets eenvoudigs wat miljoene lewens gered het. Dokters het begin om hul hande en instrumente met ontsmettingsmiddel skoon te maak voordat hulle ’n pasiënt opereer. In hospitale waar dit toegepas is, het die aantal sterftes skerp gedaal.

Later het entstowwe en antibiotika gevolg. Siektes wat eens hele dorpe uitgewis het, kan vandag met een inspuiting voorkom word.

’n Verslag oor hoe die kiemteorie die geneeskunde verander het.

2.3 Wat het dokters vir eeue geglo is die oorsaak van siektes? Antwoord in ’n volsin. **(2)**

2.4 Verduidelik hoe die mikroskoop dokters se begrip van siektes verander het. **(3)**

2.5 Watter eenvoudige gewoonte het uit die kiemteorie gevolg, en watter uitwerking het dit gehad? **(3)**

2.6 In 1928 het Alexander Fleming PENISILLIEN ontdek. Wat is penisillien, en waarom was hierdie ontdekking so belangrik? **(3)**

2.7 Die wêreld se eerste menslike hartoorplanting (1967) was net moontlik as gevolg van vroeër ontdekkings in die geneeskunde. Noem DRIE van hierdie ontdekkings. **(3)**

3 Inheemse genesing in Suid-Afrika

8 punte

BRON D · TRADISIONELE GENESERS

In Suid-Afrika besoek baie mense tradisionele genesers. 'n Sangoma is 'n geneser van wie geglo word dat hy of sy met die voorouers kommunikeer, en wat dikwels drome gebruik om die oorsaak van 'n siekte te vind. 'n Inyanga is 'n kruiedokter met 'n diep kennis van medisinale plante.

Genesers word jare lank deur 'n ervare geneser opgelei voordat hulle mag praktiseer. Tradisionele genesing behandel die hele mens — liggaam en gees saam. Vandag word sommige medisyne wat in apteke verkoop word, gemaak van plante wat genesers al honderde jare gebruik, soos Afrika-aartappel en duiwelsklou.

Genesing in Suid-Afrika.

3.1 Wat is die verskil tussen 'n sangoma en 'n inyanga? **(2)**

3.2 Hoe word iemand 'n tradisionele geneser? **(2)**

3.3 Gee TWEE maniere waarop tradisionele genesing en Westerse medisyne vandag in Suid-Afrika aan mekaar gekoppel is of saamwerk. **(2)**

3.4 Tradisionele genesing word HOLISTIES genoem. Wat beteken dit? **(2)**

4 Mense wat medisyne verander het

10 punte

BRON E · VIER NAME UIT DIE GESKIEDENIS VAN MEDISYNE

EDWARD JENNER (1749–1823) het opgemerk dat melkmeisies wat koeipokke gehad het, nie pokke kry nie. In 1796 het hy 'n seun met koeipokke ingeënt. Die seun het nie pokke gekry nie. Dit was die eerste inenting.

LOUIS PASTEUR (1822–1895) het bewys dat klein lewende dinge — KIEME — kos laat bederf en siekte veroorsaak. Hy het gewys dat hitte die kieme doodmaak.

JOSEPH LISTER (1827–1912) het Pasteur se werk oor kieme gebruik om operasies veiliger te maak. Van 1867 het hy sy hande, sy instrumente en die wond self met 'n kiemdoder skoongemaak. Baie meer pasiënte het ná 'n operasie gesond geword.

CHRISTIAAN (CHRIS) BARNARD (1922–2001) het in 1967 in die Groote Schuur-hospitaal in Kaapstad die wêreld se eerste menslike hartoorplanting gedoen.

4.1 Pas die naam by die bydrae. **(4)**

Bydrae	Naam
Die eerste inenting	
Bewys dat kieme siekte veroorsaak	
Het operasies veiliger gemaak deur kieme dood te maak	
Die eerste menslike hartoorplanting	

4.2 Hoe het Jenner se WAARNEMING van die melkmeisies tot sy ontdekking gelei? **(2)**

4.3 Waarom was Lister se werk belangrik? Gee TWEE redes. **(2)**

4.4 Hoekom dink jy word Barnard se operasie van 1967 as 'n Suid-Afrikaanse mylpaal onthou? **(2)**

5 Die Grondwet, die Parlement en die Grondwetlike Hof

10 punte

5.1 Wat is die GRONDWET, en wat is sy doel? **(2)**

5.2 Die Handves van Regte sê dat almal GELYK VOOR DIE REG is. Wat beteken dit? **(2)**

5.3 Wat is die werk van die PARLEMENT? **(2)**

5.4 Wat doen die GRONDWETLIKE HOF? **(2)**

5.5 Pius Langa was van 2005 tot 2009 die Hoofregter van Suid-Afrika. Wat doen die Hoofregter, en waarom is Pius Langa se lewensverhaal 'n voorbeeld vir ander? **(2)**

Totaal **68 punte**

Gratis vasvrae

Klaar met hierdie toets? Oefen verder aanlyn!

Meer as 12 000 gratis vrae vir Graad 4 tot 7, in elke vak en volgens KABV. Na elke antwoord kry jou kind ’n kort verduideliking. Geen registrasie nodig, en dit werk op ’n foon.

meerkatskool.co.za

Skandeer met jou foon om dadelik te begin

’n Klein versoek van ons

Baie dankie dat jy MeerkatSkool ondersteun! Ons is ’n klein Suid-Afrikaanse besigheid, en elke vraestel is met groot sorg saamgestel.

Hierdie toets en memo is ’n gratis voorbeeld: deel dit gerus met ander ouers en onderwysers. Vra ons oor die volledige boekie: meerkatskool.co.za of WhatsApp 066 462 7629.

Dankie!
Die MeerkatSkool-span

Gratis vasvrae
meerkatskool.co.za

E-pos
info@meerkatskool.co.za

WhatsApp en oproepe
066 462 7629

Help ons verbeter

Kry jy ’n fout in hierdie toets? WhatsApp ons dadelik. Ons maak dit binne 24 uur reg en stuur vir jou die nuwe weergawe.

Skandeer om ons te WhatsApp · 066 462 7629